

- розв'язання глобальних екологічних проблем залежить перш за все від екологічної культури людей, тому необхідно приділяти більше уваги екологічній просвіті.

Наведіть «за» і «проти» щодо кожної з цих точок зору. Обґрунтуйте власну пропозицію щодо розв'язання глобальних екологічних проблем.

Практичний тур:

За правильні відповіді 10 балів.

Нанесіть на контурну карту зазначені географічні об'єкти:

1. плато Великий Басейн
2. р. Куюні
3. гори Маркус-Неккер
4. м. Колумбія
5. протока Десятого Градуса
6. затока Прюдс
7. море Серам
8. Жямайтійська височина
9. Толедські гори
10. острови Фарасан
11. плато Джос
12. озеро Гаррі
13. гори Кускокуїм
14. р. Суфія
15. затока Гуаякіль
16. затока Себастьян-Віскаїно
17. архіпелаг Чонос
18. мис Лопатка
19. оз. Шамплейн
20. оз. Севан

Мочаліна Н. М.

ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ОПИС СМТ.АНТОНІВКА

Об'єктом досліджень географічної науки є різні аспекти, проблеми та питання, що стосуються будови, розташування та інших ознак різних географічних структур. Для того, щоб дізнатися більше про окремий географічний об'єкт і на основі цього зробити якийсь висновок, щодо його корисних для людини якостей (потенціалу), ми перш за все звертаємося до фізико-географічного опису цього об'єкта. Тому метою моєї статті є спроба дати цілісний та морфологічно правильний опис географічного об'єкта – території смт.Антонівка.

Загальні відомості. Селище Антонівка було засноване ще запорізькими козаками і до 1917 р. мало назву с.Широке. Уперше населений пункт згадується в документах 1822 р., коли тут з'явилися перші переселенці з Полтавської губернії. У 1963 р. с.Антонівка, с.Кіндійка і ліва частина с.Східне було об'єднано у воєдино, надано статус селища міського типу і єдиної назви для трьох селищ - смт.Антонівка. В цьому ж році смт.Антонівка було змінено районне підпорядкування з Білозерського на Дніпровське. [4]

Фізико-географічне положення. Сміт. Антонівка розташоване на Східно-Європейській рівнині, на півночі міста Херсон і простягається з півночі на південь від $46^{\circ}40'$ пн. ш. до $46^{\circ}67'$ пн. ш., та із заходу на схід від $32^{\circ}44'$ с. д. до $32^{\circ}73'$ с. д. (G). Населений пункт повністю розташований на правому березі р. Дніпро. Територія смт. Антонівка становить 1.547 тис. га або 0.015 тис. кв. км. [2,4]

Населення в 1983 році становило 15,2 тис. чоловік, в 2007 році — 12,8 тис. чоловік, щільність населення становить 841.090 осіб/кв. км. Займає друге місце в районі за кількістю населення та 12-е місце в області.

У рельєфі ця територія представлена східною частиною Бузько-Дніпровської лесової рівнини — західна частина Східноєвропейської рівнини. З точки зору геоморфології ця частина має хвилястий або яружно-балочний тип рельєфу: тут чимало балок і річкових терас, які займають до 12% території. [2]

Густота яружно-балкової мережі досягає 0.4 кв. км.

Геологічна будова. Відслонення вапняків понтичного ярусу спостерігаються майже всюди по межі правого схилу долини р. Дніпро, а також на схилах глибоких балок та ярів.

В кінці мотичного і на початку понтичного віку південно-західна окраїна Східноєвропейської платформи піднялась. Відступ вод океану Тетіс з цих територій у цей період встановлюється наявністю валунів, гальки, конгломератів і оолітових вапняків, що залягають в основі товщі відкладень понтичного ярусу. У нижній частині осадових порід залягає жовто-бурій щільний оолітовий вапняк — товща цього шару біля 1 м. Вище на оголених схилах добре видно органогенний уламковий вапняк жовто-бурого кольору. Він складається в основному з залишків черепашок та уламків пластинчастозяберних молюсків, від чого й має назву черепашкового горизонту. Товща цього шару в середньому 4-5 м.

Вся територія схилів річки Дніпро, а отже й смт. Антонівка відноситься до неогенової системи кайнозойської групи і представлена вапняками, глинами, мергелем, піском (міоцен).

Тектонічна будова. Територія розташована на північному крилі Причорноморської западини докембрійської платформи і є зануреним південним схилом Східноєвропейської платформи. Утворення структури відносять до епохи альпійської складчастості. [1,2]

Геоморфологічна будова. Територія відноситься до акумулятивних рівнин: плоскі і терасові алювіальні та алювіально-дельтові низовини в долині ріки.

Корисні копалини. Територія знаходиться на нафтогазоносній площі. Найпоширеніші неметалеві корисні копалини, а саме ті, що використовуються у цементній будівельній промисловості: оолітові вапняки, пісок, мергель, цементні й цегляно-черепичні глини та у невеликій кількості крейда. [1,2]

З четвертинними відкладеннями пов'язані численні місцезнаходження пісків, які використовуються в якості баластного заповнювача для бетонів і розчинів, місцезнаходження галечників для дорожнього будівництва, а також місцезнаходження суглинків і глин, придатних для виробництва будівельної цегли і черепиці.

Найбільшим розповсюдженням по території користуються різні вапняки, які різноманітні по віку, технологічних та хімічних властивостях.

Цегельно-черепична сировина. Для виробництва глиняної будівельної цегли служать суглинки четвертинного віку, які суцільно покривають всю територію Херсонської області, виключаючи пойми і дельти рік. Для виробництва глиняної черепиці існують лісовидні суглинки, як у чистому вигляді, так і в шихті з вигоряючими домішками чи з червоно-бурою глиною, поклади якої розташовані по всій місцевості під лісовидними домішками.

Піски будівельні. Для цілей будівництва розробляються піски сарматського ярусу і четвертинного віку. Сарматські піски залягають на глибині 10 м і більше при потужності до 10 м.

Кам'яно-будівельні матеріали на території представлені виключно карбонатними породами – вапняками понтичного, меотичного і сарматського ярусів неогену. Ці породи виходять на денну поверхню тільки по долині ріки Дніпро, а також по балках.[4]

Клімат помірно-континентальний, посушливий. Середньорічні температури: літня +22,4°C, зимова -2,1°C. Максимальна літня температура +40°C, зимова -31,5°C. Тривалість безморозного періоду в середньому 179 днів на рік. Середньорічна кількість опадів від 300 до 420 мм. Вегетативний період триває 200 днів.[4,5]

Смт. Антонівка відноситься до дуже посушливої, помірно жаркої агро кліматичної зони з м'якою зимою.

Поверхневі води представлені лише руслом р. Дніпро, яке являється східною межею смт. Антонівка.

Ґрунти. Територія в ґрунтовому покриві представлена темно-каштановими залишково-солонцюватими в комплексі з ґрунтами повід. У зв'язку з ерозійними процесами тут багато еродованих ґрунтів. Головними на території ґрунтоутворюючими породами є леси. Лесовидні суглинки. Стародавні і сучасні алювіальні та морські (океану Тетіс) відклади, елювій карбонатних порід та червоно-бурі глини.[2,3]

Рослинність. За ботанічним районуванням територія розташована в ботаніко-географічному районі Правобережного Злакового Степу. На півночі селища на території зустрічається рослинність заплав Дніпра, а на заході прилягають сільськогосподарські землі на місці типчаково-ковилових степів.

На сході території переважають кальцефільні ксерофітні (посухостійкі) види на вапнякових відслоненнях. На вапнякових схилах зустрічаються депресивні типчаківі та молочайно-полинні збої, угруповання з кедерії та чебрецю.[3]

Тваринний світ. Фауна представлена їжаками, лисицями, вепрами, зайцями, гризунами (тхір, полівки), змії (ужі, полози), ящірки, ропухи та інші. Представниками фауни, які проживають на території і є занесеними до Червоної книги України являються: черви кільчасті – п'явка медична; комахи – дибка степова, махаон.[2]

Фізико-географічне районування. Територія знаходиться в степовій посушливій дуже теплій зоні, південно степовій (сухостеповій) підзоні, Бузько-Дніпровській області, Нижньоінгулецько-Дніпровському районі.

Сільське господарство. Молочно-овочево приміське господарство, розвинуте садівництво та закріплені за селищем значні території ріллі.

Транспорт. Через територія смт. Антонівка проходить залізничний шлях “Дорога на Джанкой” (Одеса – Миколаїв – Херсон – Джанкой – Керч) на заході з місцем перетину р. Дніпро на півночі селища залізничним мостом та автомагістраль на сході. В центрі смт. Антонівка (на границі між с. Кіндіяка та с. Антонівка) через р. Дніпро проходить автомобільний міст.

Загалом фізико-географічне положення позитивне, умови сприятливі для сільського господарства (садівництва, виноградарства) та надання рекреаційних послуг (на території висаджений сосновий парк “40 років Жовтню” біля зведеної стели місця форсування р. Дніпро у 1944 році 945 стрілецькою дивізією – місце початку визволення м. Херсона від німецько-фашистських загарбників).

Література:

1. Кваша С.В., Бойко В.М. Херсонська область. Природа, населення, господарство: Посібник. – Херсон: Айлант, 2004. – 82с.
2. Природа Херсонської області. Фізико-географічний нарис. (Відп. ред. М.Ф. Бойко). – Київ: Фітоцентр, 1998. – 120с.
3. Бойко М.Ф., Москво Н.В., Тихонов В.И. Растительный мир Херсонской области. – Научно-популярный очерк. – Симферополь: Таврия, 1987. – 142с.
4. www.mfa.gov.ua
5. www.worddigitallibrary.org

НІКІТЕНКО А.

ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ВИКЛАДАННЯ ЙОГО В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ

На вивчення сільського господарства України у 9 класі відводиться 4 години і практична робота №9 „Нанесення на контурну карту розміщення посівів сільськогосподарських культур. Аналіз статистичних даних щодо виробництва сільськогосподарської продукції.” У 10 класі сільське господарство вивчається також як окрема тема і як підтема кожної з вивчаючих країн. Розглядаючи тему, використовуються такі засоби навчання: підручники, карти, атласи, статистичні дані, таблиці, ілюстрації, додаткову літературу. Застосовуються такі методи вивчення сільського господарства: пояснювально-ілюстративний, дослідницький, частково пошуковий, репродуктивний, проблемного викладу.

Починаючи вивчати сільське господарство України чи інших зарубіжних країн учитель повинен дати учням систему понять про територіальну організацію сільськогосподарського комплексу країн. Система базується на значному масиві фактичних даних про умови й особливості розвитку, розміщення по території, шляхи ведення (екстенсивне чи інтенсивне), значення сільського господарства. Крім цього визначається поняття про порайонну його спеціалізацію. [3]